Gemeente Borger-Odoorn

67155-2024

VOORSTEL AAN DE GEMEENTERAAD

Behandelend ambtenaar: M.D.Bakker
Afdeling/cluster: FBC
Portefeuillehouder: H.ZWiep

Registratienummer: 67155-2024

Onderwerp:
Begroting 2025

Voorgestelde wijze van afdoening:

Beslispunten:

1. De ambities en doelen voor 2025 vast te stellen.
2. De bestuurlijke bestedingsvoorstellen 2025 vast te stellen.
3. De stijging van het tarief OZB van 2,75% vast te stellen.
4. De uitgangspunten voor de tarieven afvalstoffenheffing en rioolrechten vast te stellen.
5. Een onttrekking aan de VAR van € 1,65 miljoen vast te stellen.
6. Het instellen van een Bestemmingsreserve Wijkrenovatie.
7. De begroting 2025, met inachtneming van de bovenstaande beslispunten, vast te stellen.

Inleiding
Hiermee bieden wij u de begroting voor het jaar 2025 aan. Het is de laatste begroting in de bestuursperiode 2022-2026 waarin bestuurlijke keuzes worden gemaakt. Het is goed gebruik in onze gemeente dat de begroting over het laatste jaar, in dit geval 2026, beleidsarm aan de gemeenteraad wordt voorgelegd.

De begroting 2025 kent een sluitend meerjarenperspectief waarbinnen ruimte is voor investeringen. Naast grote investeringen nemen we in deze begroting verschillende bestuurlijke voorstellen op. De begroting heeft daar ook ruimte voor. Met deze voorstellen blijven we werken aan een gemeente die volop in ontwikkeling is en waarin het fijn wonen, werken en recreëren is. We houden oog voor ontwikkeling en willen er zijn voor de inwoners die ondersteuning vragen.

Niet alles is rooskleurig. We hebben nog steeds te maken met een relatief hoog inflatiepercentage. Verder is het onduidelijk wat de plannen zijn van het nieuwe kabinet voor gemeenten, zeker waar het gaat om de stijgende kosten van vergrijzing en het behoud van voorzieningen in onze regio.

We maken ons met de VNG zorgen over de gevolgen van bezuinigingen op de gemeentefinanciën. Is er nog voldoende balans tussen taken en middelen van gemeenten. De VNG heeft met het kabinet afspraken gemaakt over gezamenlijk nader onderzoek op 4 voor gemeenten en kabinet belangrijke thema's:

- bestaanszekerheid;
- versterking van het voorzieningenniveau in alle gemeenten;

- aandacht voor de relatie tussen het zorgdomein en het sociaal domein en
- het versnellen van de woningbouwopgave.

Op deze vier onderdelen wordt zichtbaar gemaakt wat voor impact de disbalans tussen taken en middelen heeft op de ambities van het kabinet, de ambities van gemeenten en de consequenties voor inwoners.

Nieuwe voorstellen ten opzichte van de Kadernota.
We werken in deze begroting de voorstellen uit zoals die zijn opgenomen in de Kadernota 2025. Daarnaast zijn vier nieuwe voorstellen toegevoegd. Te weten het instellen van een bestemmingsreserve voor Wijkrenovatie, een incidentele toevoeging voor de Kansencoach, de Nedersaksenlijn en het Hunzehuys. De Kansencoach en het Hunzehuys waren via een PM post al aangekondigd in de Kadernota 2025. Voor de Nedersaksenlijn was een bedrag van € 50.000 opgenomen. Maar realisatie van de Nedersaksenlijn komt steeds meer in beeld reden waarom aan uw raad wordt gevraagd om extra middelen beschikbaar te stellen voor het proces om te komen tot gebiedsontwikkeling in relatie tot de Nedersaksenlijn.

Beoogd effect
Het vaststellen van de

1. De ambities en doelen voor 2025.
2. De bestuurlijke bestedingsvoorstellen 2025.
3. De stijging van het tarief OZB van 2,75%.
4. De uitgangspunten voor de tarieven afvalstoffenheffing en rioolrechten.
5. Een onttrekking doen aan de VAR voor de bestuurlijke bestedingsvoorstellen van € 1,65 miljoen.
6. Het instellen van een Bestemmingsreserve Wijkrenovatie.
7. De begroting 2025, met inachtneming van de bovenstaande beslispunten, vaststellen.

Argumenten
1.1 De ambities en doelen geven focus en een basis voor sturing.
Deze opgaven hebben als gevolg van de huidige ontwikkelingen hoge urgentie. In deze begroting 2025 focussen we op de opgaven.

2.1 De bestuurlijke bestedingsvoorstellen zijn integraal afgewogen op basis van de beschikbare middelen.
Op basis van het Meerjarig Investeringsplan en de Dynamische Prioriteiten Lijst (DPL) hebben we voorstellen gedaan.

3*.1 Stijging van OZB met 2,75% conform het coalitieakkoord.*
De stijging van 2,75% is fors lager dan de huidige inflatie.

4.1 Afvalstoffenheffing en rioolrechten conform kaders van de raad
De kaders van de raad zijn het uitgangspunt voor de vaststelling van de tarieven en zijn gebaseerd dat 100% van de kosten worden gedekt.

5.1 Voor onttrekkingen uit de VAR wordt een afzonderlijk beslispunt opgenomen
Voorgesteld wordt om € 1.650.000 te onttrekken aan de VAR voor de incidentele bestedingsvoorstellen.

6.1 *Het instellen van een Bestemmingsreserve behoort tot de bevoegdheid van de gemeenteraad.*

In deze begroting wordt het voorstel gedaan om een bestemmingsreserve in te stellen voor Wijkrenovatie.

7.1 Op grond van de gemeentewet moet de raad de begroting vaststellen.
De Begroting 2025 en meerjarenraming moeten volgens de gemeentewet voor 15 november a.s. door de raad zijn vastgesteld en aan gedeputeerde staten zijn aangeboden. De begroting is opgesteld op basis van de financiële uitgangspunten van de Kadernota 2025 en het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Kanttekeningen
Politiek is keuzes maken
Voor alle voorstellen die wij doen zijn er alternatieven. Politiek is keuzes maken. De raad kan door middel van amendementen de begroting wijzigen.

Financiën

Stand VAR
De stand van de VAR bedraagt na vaststelling van deze begroting € 2,2 miljoen. Dit is hoger dan het minimum van het door de raad vastgestelde kader (€1,0 miljoen). We willen als college aan het eind van deze bestuursperiode in het kader van een warme overdracht aan de nieuwe bestuurders een VAR aanbieden van € 4,1 miljoen. Dit is namelijk de stand per 31 december 2022 (inclusief bestemming resultaat 2021) en de start van deze bestuursperiode.

Om deze stand te realiseren zijn een aantal scenario's mogelijk, zoals eventuele voordelen uit BERAP 2024 II en of Jaarrekening 2024. Ook is het een scenario om het meerdere dan noodzakelijk saldo van bestemmingsreserves over te hevelen naar de VAR. Hierbij denken we bijvoorbeeld aan de bestemmingsreserve Ontheemden. We gaan de komende periode berekenen hoeveel nodig is voor het realiseren van onze plannen en daarna is het een scenario dat we met een voorstel komen om het meerdere over te hevelen naar de VAR.
In het thema Onze portemonnee is het verloop van de VAR weergegeven.

Financiële update/BERAP 2024-II
Op verzoek van de raad wordt jaarlijks een financiële update gemaakt en deze update wordt u gelijktijdig met de begroting 2025 aangeboden, zodat de raad de inhoud van deze update kan betrekken bij de behandeling van de begroting. De financiële update wordt halverwege oktober nog toegevoegd aan de stukken. Vervolgens wordt de update verwerkt in BERAP 2024-II en deze rapportage wordt in de raadsvergadering van december behandeld en vastgesteld.

Communicatie
Voorgaande jaren hebben we in de Week In Week Uit de inwoners van onze gemeente over de begroting en de bestedingsvoorstellen geïnformeerd. Het is onze intentie om dit eind 2024 opnieuw te doen. De Begroting 2025 wordt tevens digitaal gepresenteerd.

Uitvoering
Voordat we de Begroting 2025 in de raad behandelen geven we uw raad de gelegenheid om technische vragen te stellen tijdens de speeddate op 14 oktober 2024. Tevens organiseren we op 21 oktober 2024 een commissie financiën waarin we de financieel specialisten van de verschillende fracties zullen meenemen in de gemaakte financiële keuzes. In de raad van 7 november 2024 wordt de Begroting 2025 ter vaststelling

behandeld, zodat we de vastgestelde begroting voor 15 november 2024 bij de provincie kunnen aanleveren.

Na het beschikbaar stellen van de middelen zullen we uitvoering geven aan het bijhorende beleid. Aan de hand van bestuursrapportages zullen we u informeren over de uitvoering.

Bijlagen
1. Raadsbesluit begroting 2025;
2. Begroting 2025;
3. Meerjarig investeringsplan memo;
4. Meerjarig investeringsplan tabel;
5. Collegevoorstel begroting 2025;
6. Financiële update 2024 (volgt later)
7. Persbericht

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Borger-Odoorn,

de secretaris,	de burgemeester,
E.W..Bennema	mr. J. Seton